

NEDERLAND

Konservatisme heerst bij de viswinkeliers

De economische situatie in de visdetailhandel wordt in Nederland in sterke mate beïnvloed door de zeer bijzondere structuur van de bedrijfstak. In 1953 waren 71 filialen geregistreerd, in 1959 74 en in 1963 liep het getal zelfs terug tot 67. Het beeld is geheel afwijkend van dat in de levensmiddelensector in het algemeen. Niets kan beter demonstreren dat de detailhandel in vis in sterke mate wordt uitgeoefend als kleinbedrijf en dat moderne ontwikkeling in zekere mate aan de branche voorbijgaat.

Aldus het jaarverslag van de commissie detailhandel in vis, waarin wordt gekonstateerd dat de visdetailhandel in volle omvang wordt gekonfronteerd met de algehele problematiek rondom het kleinbedrijf.

De loonexplosie, aldus het verslag, had tot gevolg, dat een 25-jarige werknemer in Nederland zeker een weekloon van honderd gulden verdient. Houdt men rekening met de sekundaire arbeidsvoorwaarden, dan betekent dit dat een zelfstandige middenstander minimaal f 6.500 per jaar moet overhouden om qua inkomen gelijk te staan met een ongeschoolde arbeidskracht in welke bedrijfstak ook. En dan wordt nog niet eens gedacht aan de langere en ongeregelde werktijden voor een dergelijke ondernemer en de vele onaantrekkelijkheden van het vak.

STABIELE OMZETTEN

De omzetten zijn vrij stabiel gebleven. De afzet van gezouten haring kon zich enigszins herstellen van de terugslag in het voorgaand jaar. Het lijkt of de konsument zich toch wel weer instelt op de smaak van het iets sterker gezouten produkt, nu de groene haring niet meer aan de markt kan komen.

Een periode met goedkope tong zoals in 1962 deed zich helaas niet weer voor. Daarentegen waren de aanvoeren van mosselen en garnalen zo groot dat ook de binnenlandse markt dit jaar in ruime mate in de afzet kon worden betrokken. Steeds weer blijkt dat de aankoopmogelijkheden van de detaillist in hoge mate bepalend zijn voor de afzetpatron. Aan het eind van het verslagjaar vormde de sterke verhoging der vleesprijzen een stimulans voor de verkoop van vis en visprodukten.

IMPORT

In november 1963 dreigde de import van kabeljauw- en koolvisfilets uit West-Duitsland te stagneren, daar het contingent was uitge-

put. Dank zij een slagvaardig beleid van het produktschap voor visen visprodukten kon deze invoer desondanks onbelemmerd voortgang vinden.

De commissie zegt verder in het verslag dat voor een branche als de visdetailhandel, met de zo sterk ambachtelijke trekken, een onderzoek naar de vakbekwaamheid als een basis voor het ondernemerschap nimmer zal kunnen worden gemist.

Er hebben zich enige moeilijkheden voorgedaan met het diploma vakbekwaamheid visventer. Dit is een oud diploma, afgegeven vóór het tijdstip van inwerkingtreden van het vestigingsbesluit levensmiddelenbedrijven 1961. De houder van dit diploma geniet niet geheel dezelfde rechten als de bezitter van het in dezelfde periode afgegeven diploma vakbekwaamheid viswinkelier. De commissie zag dit als een onbillijkheid. Een gedachtenwisseling hierover werd gevoerd met het

ministerie van Economische Zaken, en de Stichting Vakopleiding Vishandel verleende medewerking door de toenmalige exomeneisen te rekonstrueren. Aan het einde van het verslagjaar lag een voorstel tot oplossing van het probleem ter tafel, dat echter niet meer in de commissie kon worden behandeld.

VAKOPLEIDING

Aan een studiekommissie is een opdracht verstrekt rapport uit te brengen over de huidige en toekomstige structuur van de vakopleiding voor de visdetaillist. Met teleurstelling maakt men bekend dat de voorzitterszetel van het produktiviteitscentrum voor het visbedrijf weer onbezet is, nu mr drs A.C. Verbeek gemeend heeft de verantwoordelijkheid als voorzitter niet te kunnen dragen als gevolg van de opvattingen over het produktiviteitswerk in de aanvoersektor. De sektor detailhandel werkte daarentegen bevredigend, ook naar de opvattingen der subsidierende departementen. De kleinhandel verwacht dan ook in de gelegenheid te worden gesteld het werk voort te zetten, ook al zou men tot de konklusie komen dat de indertijd gekozen strukturele opzet, in casu het produktiviteitscentrum, in deze vorm niet kan worden gehandhaafd.

Als nieuwe onderwerpen heeft men in behandeling genomen een onderzoek naar het ontzouten van haring, het marinieren van gebakken vis en de receptuur voor slaatjes.

VERKOOPHALLEN

Het verslag maakt er melding van dat de visdetailhandel vaak grote moeilijkheden ondervindt bij vestiging in nieuwe wijken. De bouwkosten zijn hoog, de panden worden vaak vrij kostbaar opgezet in verband met de welvaart in Nederland en dus zijn de koop- of huurprijzen hiermee in evenredigheid. Gedaagden zijn dikwijls detaillisten, die van de ambulante naar de gevestigde handel willen overgaan.

Voor hun oude bedrijfsvorm hadden zij weinig bedrijfsmateriaal nodig en de overgang naar een uiterst moderne en dure inrichting is dan wel bijzonder groot.

Een bijkomend nadeel is dan nog dat de viswinkelier vaak niet past in een dergelijke eenheid. Hij verkoopt immers een artikel, waarbij nu eenmaal een wat eenvoudiger bouwstel dan gebruikelijk behoort. Men vergelijk de bedrijfsuitoefening met die van een detaillist in parfumerieën, damesmode, drogisterij-artikelen en schoenen. Een vestiging van een visdetaillist doorbreekt vaak de gewenste eenheid in een bepaalde winkelrij, aldus het verslag.

In het algemeen kan daarom worden gezegd dat er behoefte bestaat aan een genre verkoopplaats dat ligt tussen de markt en de moderne winkel, dus een soort halverkoop in wijk- en buurtcentra. Dit probleem bestaat niet alleen voor de vishandel, er zijn gelijksoortige vraagstuk-

vervolg blz 19

Aanvoer en opbrengst in de rijksvishallen te IJmuiden

VISSOORT	JANUARI 1964		JANUARI 1963	
	Aanvoer in kg	Opbrengst in f	Aanvoer in kg	Opbrengst in f
Verse haring	1.992.508	649.432,—	1.218.507	605.723,—
Gez. haring	130.500	55.131,—	84.060	70.816,—
Makreel	227.661	140.760,—	45.889	14.394,—
Sprot	36.500	4.605,—	4.456	990,—
Schelvis	224.748	171.354,—	135.084	88.055,—
Kabeljauw	259.357	265.269,—	245.205	222.669,—
Koolvis	85.633	71.071,—	94.164	62.586,—
Wijting	370.246	190.165,—	753.990	260.125,—
Leng	7.760	5.077,—	3.945	3.080,—
Heek	397	459,—	1.325	173,—
Poon	676	449,—	6.653	3.423,—
Wolf	516	553,—	136	144,—
Hammen	1.090	3.038,—	1.318	3.119,—
Haai	8.881	8.260,—	6.195	2.951,—
Schol	1.884.401	836.260,—	1.132.343	497.917,—
Bot	12.767	2.894,—	2.276	661,—
Schar	20.081	13.022,—	12.165	7.286,—
Tong	351.322	1.821.060,—	1.019.122	2.753.526,—
Tarbot	69.015	191.952,—	64.527	151.802,—
Griet	5.390	10.430,—	4.222	6.072,—
Tongschar	1.529	1.185,—	176	282,—
Schartong	113	113,—	1.249	847,—
Heilbot	991	3.174,—	1.335	4.225,—
Rog	1.907	1.166,—	5.199	2.498,—
Vleet	1.276	1.618,—	2.929	2.202,—
Garnalen	12.091	14.227,—	577	2.235,—
Kreeft	926	784,—	683	448,—
Inktvis	159	149,—	789	398,—
Zeebaars	29.748	13.773,—	2.500	391,—
Hom en kuit	13.643	13.357,—	9.827	8.328,—
Diversen	5.498	1.211,—	1.937	808,—
Consignaties	157.642	87.277,—	96.466	77.015,—
Totaal :	5.914.972	4.579.666,—	4.959.249	4.855.189,—

Markt IJmuiden

VAN DAG TOT DAG

Donderdag namen 14 vaartuigen een aanvoer van 3.700 kisten voor hun rekening waarvan 115 tong en tarbot, 160 schelvis, 160 wijting, 40 gul en kabeljauw, 90 koolvis, 1.300 haring, 1.000 makreel, 520 schol en 75 diversen.

De logger- en kottervloot moest met geringe resultaten genoegen nemen. Per trek kwamen 15 tot 20 kg tong, drie manden schol en twee manden andere vis aan boord. Die moest men ten koste van veel tijdverlies zoeken uit de bergen modder en slik die tegelijk boven water kwamen. In de Noord werd nog steeds veel haring en makreel gevangen. De laatste dagen kan de handel de grote aanvoer niet meer aan. Vrij grote hoeveelheden konden de minimumprijzen niet halen en werden naar de vismeelfabriek afgevoerd.

Vrijdag voerden 70 vaartuigen 6500 kisten aan waarvan 710 tong en tarbot, 5 schelvis, 240 wijting, 20 gul en kabeljauw, 5 koolvis, 1.280 haring, 1820 makreel, 1540 schol, 210 diversen.

In de Noord moest men de visserij afbreken. Door het slechte weer moesten de netten op de pennen blijven. Voor de logger- en kottervloot was wederom niet veel succes weggelegd. Een trek die 25 kg tong en vijf manden andere vis opleverde werd al als een hele prestatie beschouwd.

Maandag zorgden 130 vaartuigen voor een aanvoer van 11.500 kisten waarvan 930 tong en tarbot, 300 schelvis, 160 radio, 980 wijting, 450 gul en kabeljauw, 140 koolvis, 2250 haring, 2.480 schol, 400 diversen.

In de Noord werd niet gevestigd. Het weer was van dien aard dat alle schepen moesten gaan liggen steken. Ook van het kottterfront valt weinig nieuws te melden. Het grootste gedeelte van de vloot lag in de thuishavens. De paar schepen die nog op zee verbleven konden ook al door het slechte weer niet uitrichten. De lossing van de KW.144 Cornelis den Dulk is niet zonder slag of stoot verlopen. Nauwelijks waren de havenarbeiders aan het werk gegaan om de 1.600 kisten haring en makreel te lossen of de walmachinist ontdekte dat er veel water in het ruim stond. Onmiddellijk werd de lenspomp bijgezet maar die was tegen het steeds stijgende water niet opgewassen. Men moest de hulp inroepen van bureau Wijsmuller dat een grote bergingspomp inzette. Deze was het water spoedig meester. Maar inmiddels was zoveel tijd verstreken dat slechts de helft van de vangst kon worden gelost. Het restant werd dinsdag in de hallen gezet. De oorzaak van al deze narigheid was het instorten van een stelling in het visruim die het op de thuisreis begaf ten gevolge van 't slechte weer. Hierdoor raakten de lensleidingen verstopt.

Dinsdag lagen 28 vaartuigen aan de kant. Zij losten 4.800 kisten waarvan 160 tong en tarbot, 280 schelvis, 240 wijting, 60 gul en kabeljauw, 60 koolvis, 1.620 haring, 1800 makreel, 320 schol en 120 diversen.

Maandag kon de visserij in de

Noord worden hervat. Aanvankelijk waren de resultaten zeer matig. Verschillende schepen hadden last van kapotte netten. Na de middag ging het een stuk beter. Toen werden totalen van 400 kisten haring en makreel gehaald.

Woensdag voerden 20 vaartuigen 3.688 kisten aan waarvan 115 tong en tarbot, 110 schelvis, 140 wijting, 80 gul en kabeljauw, 60 koolvis, 1.510 haring, 1.380 makreel, 230 schol, 13 wolf en 15 diversen.

In de Noord werden zeer uiteenlopende resultaten geboekt. De KW.8 Deining deed een trek van 450 kisten makreel, de meest andere vaartuigen brachten het niet verder dan trekken van 60 tot 90 manden, hoofdzakelijk haring en makreel. Voor de logger- en kottervloot was wat de tong betreft heel weinig succes weggelegd. Een trekje van 10 kg tong en een mand of drie schol werd al als een hele prestatie beschouwd. De kabeljauwvisserij iets over 56 NB leverde evenmin de resultaten op die men er van had verwacht.

De KW.41 Elisabeth Christine is woensdag naar de verre visgronden van de Noordkaap vertrokken. Schipper Maarten Jonker heeft verleden jaar toen hij op de brug stond van de KW.39 Wilhelmina Johanna al ervaring in deze konreien opgedaan en is vol goede verwachtingen. De Elisabeth Christine die in het begin van januari van dit jaar in de vaart kwam is sindsdien zeer succesvol geweest. Tot nu toe besomde het schip een kwart miljoen gulden, voor Nederlandse begrippen een rekord. Het ligt in de bedoeling dat de Elisabeth Christine de vijf verplichte reizen ter visserij achter mekaar zal maken.

Bestuursvergadering : Produktschap

In de donderdag te houden openbare bestuursvergadering van het produktschap vor vis en visprodukten zal beslist worden over de aanvang van de nieuwe haringteelt. Het voorstel van de reders houdt in, dat de drijfnetloggers op woensdag 20 mei 's morgens om 8 u. naar zee mogen gaan, voorlopig met 80 netten aan boord, na 12 juli met een onbeperkt aantal netten. Tegelijk met de drijfnetvloot zal de helft van de haringtreilvloot uitvaren. De andere helft mag dan op maandag 25 mei naar zee. In verband hiermee zal Vlaggetjesdag samenvallen met de Pinksterdagen. De feestelijkheden, die dit jaar in Scheveningen worden gehouden, zijn dan op Pinksterzaterdag 16 mei. Scheveningen heeft o.m. een grote tentoonstelling «SCH 64» in voorbereiding. Als datum, waarop de eerste gezouten haring van de nieuwe teelt mag worden aangevoerd, wordt voorgesteld zondag 24 mei. De eerste verkoop is dan op maandag 25 mei.

De drijfnetloggers worden wat de aanvoer betreft, niet aan beperkingen gebonden. De treilers mogen tot en met 4 juni niet meer dan 100 kantjes gezouten haring per reis aanvoeren, ongeacht of dit eigen vangst is dan wel overgenomen van andere schepen. In de daarop volgende vijf weken mogen de treilers 2/3 van hun haringaanvoer als gezouten haring aanvoeren met een toegestaan minimum van 175 kantjes en na 7 juli mogen de treilers 300 kantjes gezouten haring aanvoeren per reis plus een zodanige hoeveelheid, dat tegenover elk kantje meer 2 kisten verse haring staan. Voor-schriften zullen worden uitgevaardigd betreffende de mate, waarin haring gezouten moet zijn. Tevens zal worden bepaald, dat alle gezouten haring, voordat deze op de afslag mag worden aangeboden, tenminste drie dagen gepekeld moet zijn geweest.

Konservatisme heerst bij de viswinkeliers

vervolg van blz 18

ken bij de branches aardappelen, groenten en fruit, wild en gevogelte, alsmede bloemen en planten.

Voor deze bedrijfstakken zou in veel centra een aparte hal ingericht moeten worden, die eenvoudiger is uitgevoerd dan de eigenlijke winkels. Een dergelijke halverkoop behoeft niet aaneengesloten met deze winkels te worden gekonstrueerd, maar moet overigens toch wel «in de loop» van de huisvrouw liggen. Een voordeel is dan ook dat er iets meer vrijheid zal komen voor een populaire wijze van verkoop. Men denke in dit opzicht bijvoorbeeld bij groenten en bloemen aan topaanvoeren in het seizoen, aldus de commissie, waarbij men bij de verkoop niet zo angstvallig — ook wat de afval betreft — gebonden is aan de gedragsregels van een «chic» centrum. Een plaats zal in vele gevallen wel te vinden zijn, betoogt de commissie. In ieder uitbreidingsplan zijn er stukken waar geen hoogbouw mag worden toegepast en welke ruimten dus thans óf openblijven óf worden toegewezen voor een één-verdiepingsbouw van garages.

De commissie heeft met de genoemde branches contact opgenomen. Een principiële bereidheid bleek aanwezig om na te gaan of er aanleiding is deze belangen gemeenschappelijk te gaan behartigen. De uitwerking zal in 1964 ter hand worden genomen.

SLUITING

De commissie zegt helaas te moeten konstaten dat in bepaalde gemeenten de viswinkeliers bij verordening worden gedwongen mee te doen met de sluiting op de voor andere levensmiddelenbedrijven bepaalde middag. De aard van de branche maakt dit volgens de commissie zeer ongewenst. Maandag-morgensluiting zou het beste zijn

HAVENPLANNEN

De plannen die de rederij Vinke en Co had om, na het gereedkomen van de buitenhaven bij IJmuiden, een veerdienst te gaan onderhouden tussen IJmuiden en Kristiansand in Noorwegen, zijn van de baan. De rederij is tot de konklusie gekomen, dat de risico's te groot zijn, omdat er geen enkele zekerheid bestaat omtrent de behoefte aan dit snelle en goedkope vervoer, dat echter alleen kan bestaan bij de gratie van 'n massaal gebruik. Dat de rederij Vinke deze plannen heeft laten varen, houdt geen enkel verband met het nog altijd niet openbaar zijn van de IJmuider havenplannen. De gemeente Velsen heeft integendeel alle medewerking verleend. De verwachting bestaat dat binnen afzien-

vervolg blz 20

**Opnieuw
PRIJSVERMINDERING
op
ENGELSE KABELS**

Koopt kwaliteit

Koopt Uw kabels bij

S.C.A.P. s.v.

H. Baelskaai, 27, Oostende

Tel. 729.51

(na 18 uur) 745.32